

تأثیر شاخص‌های مالی بر محافظه‌کاری حسابداری: شواهدی از شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

جابر پناهی^۱

علی اصغر آزاد^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۵/۰۲/۲۸ تاریخ چاپ: ۱۴۰۵/۰۶/۳۰

چکیده

هدف این پژوهش بررسی تأثیر شاخص‌های مالی بر محافظه‌کاری حسابداری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران است. از منظر هدف، پژوهش حاضر کاربردی و از نظر ماهیت، توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ می‌باشد که پس از اعمال محدودیت‌های نمونه‌گیری با روش حذف سیستماتیک، ۱۰۸ شرکت به عنوان نمونه نهایی انتخاب شدند. برای آزمون فرضیه‌ها، از مدل رگرسیون چندمتغیره مبتنی بر داده‌های تابلویی با رویکرد اثرات ثابت استفاده گردید. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که از میان پنج شاخص مالی اصلی (نقدینگی، اهرم مالی، رشد فروش، بازده دارایی‌ها و جریان نقد عملیاتی) و سه متغیر کنترلی (اندازه شرکت، سودآوری و رشد شرکت)، تنها اهرم مالی تأثیر مثبت و معنادار و سودآوری تأثیر منفی و معنادار بر محافظه‌کاری حسابداری دارند. سایر متغیرها تأثیر معناداری بر محافظه‌کاری نشان ندادند. ضریب تعیین مدل (۰,۲۴۸) نشان می‌دهد متغیرهای مستقل حدود ۲۵ درصد از تغییرات محافظه‌کاری را تبیین می‌کنند. نتایج این پژوهش با تئوری قراردادهای بدهی همسو بوده و نشان می‌دهد که در بازارهای نوظهور با سطوح بالای عدم قطعیت اقتصادی، اهرم مالی مهم‌ترین محرک قراردادی محافظه‌کاری و سودآوری مهم‌ترین عامل کاهش‌دهنده آن است. این یافته‌ها می‌تواند بینش‌های ارزشمندی برای سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابداری در بازارهای نوظهور فراهم آورد.

واژگان کلیدی

محافظه‌کاری حسابداری، اهرم مالی، سودآوری، نقدینگی، بازده دارایی‌ها، جریان نقد عملیاتی، بورس اوراق بهادار تهران.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه ایوانکی، تهران، ایران.

۲. گروه مدیریت مالی و حسابداری، دانشگاه ایوانکی، تهران، ایران.

۱. مقدمه

شاخص‌های مالی به عنوان ابزارهای کلیدی در ارزیابی عملکرد و موقعیت رقابتی شرکت‌ها، اطلاعات ضروری را برای ذی‌نفعان مختلف فراهم می‌آورند (سمیه و همکاران^۱، ۲۰۲۶). با این حال، کیفیت این اطلاعات به شدت تحت تأثیر رویه‌های حسابداری اتخاذ شده توسط مدیریت، به ویژه میزان محافظه‌کاری حسابداری، قرار دارد (صالحی و همکاران^۲، ۲۰۲۵). محافظه‌کاری حسابداری به عنوان یک رویه گزارشگری مبتنی بر عدم تقارن در تأییدپذیری تعریف می‌شود که مستلزم شناسایی سریع‌تر اخبار بد (زیان‌ها) نسبت به اخبار خوب (سودها) بوده و به عنوان مکانیزمی کارآمد برای کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و تأمین‌کنندگان مالی عمل می‌کند (دیم^۳، ۲۰۲۵؛ آگاروال و همکاران^۴، ۲۰۲۵).

محافظه‌کاری حسابداری نقشی دوگانه و چالش‌برانگیز در گزارشگری مالی ایفا می‌کند؛ از یک سو، این رویه می‌تواند از طریق کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و محدود کردن فرصت‌طلبی مدیران، منافع تأمین‌کنندگان مالی را حفظ کند (مایو و همکاران^۵، ۲۰۲۵).

از سوی دیگر، اعمال محافظه‌کاری بیش از حد ممکن است منجر به تحریف اطلاعات، کاهش شفافیت و اتخاذ تصمیمات نادرست سرمایه‌گذاری شود (رتستیانینگتیا و پریماساتیا^۶، ۲۰۲۵).

در سال‌های اخیر، ادبیات مالی توجه فزاینده‌ای به نقش متغیرهای خاص شرکت‌ها در تعیین سطح محافظه‌کاری معطوف کرده است، زیرا درک این عوامل برای پیش‌بینی کیفیت گزارشگری مالی حیاتی است (لی بایو و همکاران^۷، ۲۰۲۵؛ آدم و همکاران^۸، ۲۰۲۵؛ لی و همکاران^۹، ۲۰۲۴).

در این میان، ساختار سرمایه و مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده آن، به ویژه اهرم مالی، به عنوان یکی از مهم‌ترین محرک‌های محافظه‌کاری شناسایی شده است. شرکت‌هایی با اهرم مالی بالاتر، برای کاهش هزینه‌های نمایندگی و حفظ اعتماد اعتباردهندگان، انگیزه بیشتری برای گزارشگری محافظه‌کارانه دارند؛ با این حال، تأثیر سایر شاخص‌های بنیادین مالی مانند نقدینگی و جریان‌های نقد عملیاتی بر این رابطه، در پژوهش‌های پیشین با نتایج متناقضی همراه بوده و همچنان نیازمند شفاف‌سازی است (مایو و همکاران، ۲۰۲۵؛ دارمایانتی و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۳؛ کورنیاوان و مولیانی^{۱۱}، ۲۰۲۳).

علیرغم پژوهش‌های گسترده در بازارهای سرمایه توسعه یافته، شواهد تجربی کافی در مورد چگونگی تأثیر تعاملی شاخص‌های مالی بر محافظه‌کاری در بازارهای نوظهور و به ویژه در شرایط اقتصادی ناپایدار وجود ندارد (الخلایله و همکاران^{۱۲}، ۲۰۲۴؛ تالاوا و بدوان^{۱۳}، ۲۰۲۴؛ فونگ هونگ و ترامای^{۱۴}، ۲۰۲۴). نقدینگی، که نمایانگر توانایی شرکت در

1. Sumaiyya et al.
2. Salehi et al.
3. Diem
4. Agarwal et al.
5. Maiyo et al.
6. Retstianingtyas & Primasatya
7. Le-Bao et al.
8. Adam et al.
9. Li et al.
10. Darmayanti et al.
11. Kurniawan & Mulyani
12. Alkhalaileh et al.
13. Talawa et al.
14. Phuong Hong & Tra My

ایفای تعهدات کوتاه‌مدت است، به طور سنتی به عنوان یک عامل تعدیل‌کننده ریسک در نظر گرفته می‌شود. با این حال، پژوهش‌های جدید نشان می‌دهند که وجود نقدینگی بالا ممکن است به جای کاهش، به دلیل اطمینان مدیریت از منابع مالی، باعث کاهش انگیزه برای رعایت رویه‌های محافظه‌کارانه شود (کاسچیو و همکاران^۱، ۲۰۲۵؛ هوانگ و ژانگ^۲، ۲۰۲۴).

علاوه بر این، نقش جریان نقد عملیاتی به عنوان یک معیار عینی از عملکرد واقعی واحد تجاری، در تبیین رفتار محافظه‌کاری، کماکان نیاز به پژوهش‌های تجربی بیشتری دارد. برخی مطالعات معتقدند که جریان‌های نقدی قوی و باثبات، نیاز به محافظه‌کاری مشروط را کاهش می‌دهند، در حالی که برخی دیگر معتقدند تأثیر آن تحت تأثیر پیچیدگی‌های محیط عملیاتی و حاکمیت شرکتی قرار دارد (فدیل و آچانی^۳، ۲۰۲۵؛ برهمن و حلمی^۴، ۲۰۲۴).

به طور مشابه، در حالی که انتظار می‌رود شاخص‌های عملکردی مانند رشد فروش و بازده دارایی‌ها بر استراتژی گزارشگری تأثیر بگذارند، شواهد تجربی در مورد جهت و شدت این تأثیر در بازارهای مختلف، یکدست نیست (صالحی و همکاران، ۲۰۲۵؛ مهرورز حسن برغ و همکاران، ۲۰۲۴؛ پوجیاستوتی^۵، ۲۰۲۴).

این تناقضات در ادبیات موجود، نشان‌دهنده یک شکاف تحقیقاتی قابل توجه است. بنابراین، مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که آیا شاخص‌های مالی همچون **نقدینگی، اهرم مالی، رشد فروش، بازده دارایی‌ها و جریان نقد عملیاتی** می‌توانند نقش معناداری در تعیین میزان محافظه‌کاری حسابداری شرکت‌ها ایفا کنند؟ به عبارت دقیق‌تر، آیا این شاخص‌ها به صورت خطی و مستقیم بر محافظه‌کاری تأثیر می‌گذارند، یا این رابطه تحت تأثیر شرایط خاص شرکت و محیط اقتصاد کلان قرار دارد؟ پاسخ به این پرسش می‌تواند به شفاف‌سازی مکانیسم اثرگذاری متغیرهای مالی بر کیفیت گزارشگری کمک کرده و بینش‌های کاربردی برای سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابداری فراهم آورد.

۲. مبانی نظری و توسعه فرضیه‌های پژوهش

۲.۱. نقدینگی و محافظه‌کاری حسابداری

نقدینگی به عنوان توانایی شرکت در ایفای تعهدات کوتاه‌مدت با استفاده از دارایی‌های جاری، یکی از بنیادی‌ترین شاخص‌های سلامت مالی و انعطاف‌پذیری عملیاتی محسوب می‌شود (هادی جاز و همکاران^۶، ۲۰۲۵). از منظر تئوری نمایندگی، وجود سطح بالای نقدینگی می‌تواند دو اثر متضاد بر رفتار گزارشگری مدیریت داشته باشد (السلطان و حسینی^۷، ۲۰۲۵). از یک سو، شرکت‌های با نقدینگی بالا به دلیل کاهش ریسک نکول و دسترسی آسان‌تر به منابع مالی، فشار کمتری از سوی اعتباردهندگان برای اتخاذ رویه‌های محافظه‌کارانه احساس می‌کنند (ژائو و همکاران^۸، ۲۰۲۵). از سوی دیگر، نقدینگی مازاد ممکن است مدیران را به سمت خوش‌بینی افراطی و گزارشگری دیرنگام اخبار بد سوق

1. Casciello et al.

2. Huang & Zhang

3. Fadilah & Achyani

4. Burrohman & Helmi

5. Pujiastuti

6. Hadi Jaaz et al.

7. Alsultan & Hussainey

8. Zhao et al.

دهد، زیرا تصور می‌کنند که منابع نقدی کافی برای جبران هرگونه زیان آتی وجود دارد (نگوین^۱، ۲۰۲۳). شواهد تجربی جدید نشان می‌دهند که در شرکت‌هایی با نسبت جاری بالا، تمایل به شناسایی به‌موقع زیان‌ها به طور معناداری کاهش می‌یابد، چرا که مدیریت نقدینگی قوی را جایگزین احتیاط حسابداری می‌کند (غزلات و الحلاق^۲، ۲۰۲۵؛ انگل و رانی^۳، ۲۰۲۵).

بر این اساس، استدلال می‌شود که نقدینگی به عنوان یک منبع امنیت مالی، انگیزه‌های قراردادی برای محافظه‌کاری را تضعیف کرده و منجر به کاهش سطح محافظه‌کاری در گزارشگری مالی می‌گردد. بنابراین، فرضیه اول پژوهش به صورت زیر تدوین می‌شود:

فرضیه اول: نقدینگی بر محافظه‌کاری حسابداری تأثیر دارد.

۲.۲. اهرم مالی و محافظه‌کاری حسابداری

اهرم مالی که نشان‌دهنده میزان استفاده از بدهی در ساختار سرمایه شرکت است، از دیرباز به عنوان مهم‌ترین محرک قراردادی محافظه‌کاری شناخته شده است (اودیامبو و همکاران^۴، ۲۰۲۵). بر اساس تئوری قراردادهای بدهی، اعتباردهندگان برای محافظت از منابع خود در برابر ریسک نکول و رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیریتی، تقاضای گزارشگری محافظه‌کارانه دارند؛ چرا که شناسایی سریع‌تر زیان‌ها، مکانیزم هشداردهنده اولیه برای اعمال محدودیت‌های قراردادی فراهم می‌آورد (دمرجیان^۵، ۲۰۲۶). پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که شرکت‌هایی با نسبت بدهی بالاتر، به طور سیستماتیک سطوح بالاتری از محافظه‌کاری مشروط را در صورت‌های مالی خود منعکس می‌کنند تا هزینه‌های نمایندگی و عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و طلبکاران را کاهش دهند. علاوه بر این، در بازارهای نوظهور که حمایت‌های حقوقی از اعتباردهندگان ضعیف‌تر است، این رابطه حتی از شدت بیشتری برخوردار بوده و اهرم مالی به عنوان یک ابزار تعهدی معتبر برای نشان دادن انضباط مالی عمل می‌کند (مایو و همکاران، ۲۰۲۵؛ صالحی و همکاران، ۲۰۲۵؛ کائو و همکاران^۶، ۲۰۲۶). از این منظر، افزایش اهرم مالی مستقیماً با افزایش تقاضا برای محافظه‌کاری همراه است. بنابراین، فرضیه دوم پژوهش به صورت زیر تدوین می‌شود:

فرضیه دوم: اهرم مالی بر محافظه‌کاری حسابداری تأثیر دارد (با جهت مثبت).

۲.۳. رشد فروش و محافظه‌کاری حسابداری

رشد فروش به عنوان شاخصی از پویایی بازار و موفقیت استراتژی‌های تجاری، می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری رویه‌های گزارشگری مالی ایفا کند (ووکوویچ و همکاران^۷، ۲۰۲۲). شرکت‌هایی با رشد فروش بالا معمولاً با سطوح بالاتری از عدم قطعیت، فرصت‌های سرمایه‌گذاری جدید و نیاز به تأمین مالی خارجی مواجه هستند. از منظر تئوری علامت‌دهی، مدیران چنین شرکت‌هایی برای حفظ اعتماد بازار و جذب سرمایه‌گذاران، انگیزه کمتری برای پنهان کردن اخبار بد و اتخاذ رویه‌های محافظه‌کارانه دارند، چرا که گزارش سودهای پایین‌تر می‌تواند سیگنال منفی به بازار

1. Nguyen
2. Ghazalat & AlHallaq
3. Engel & Rani
4. Odhiambo et al.
5. Demerjian
6. Cao et al.
7. Vuković et al.

ارسال کند (هرمانیسا و سولیک‌ها، ۲۰۲۶). همچنین، پژوهش‌ها نشان می‌دهند که در شرکت‌هایی با رشد سریع، هزینه‌های سیاسی و رقابتی افشای محافظه‌کارانه بالاتر است، زیرا رقبا می‌توانند از شناسایی زود هنگام زیان‌ها به عنوان نقطه ضعف تعبیر کرده و سهم بازار شرکت را هدف قرار دهند (عالیه و ابوسریس، ۲۰۲۶). شواهد تجربی جدید حاکی از آن است که رابطه بین رشد فروش و محافظه‌کاری غیرخطی است، اما در سطوح متوسط تا بالای رشد، تمایل به کاهش محافظه‌کاری غالب می‌شود (اینسانی و اچسانی، ۲۰۲۴). بنابراین، انتظار می‌رود رشد فروش با کاهش سطح محافظه‌کاری همراه باشد. بر این اساس، فرضیه سوم پژوهش به صورت زیر تدوین می‌شود:

فرضیه سوم: رشد فروش بر محافظه‌کاری حسابداری تأثیر دارد (با جهت منفی).

۲.۴. بازده دارایی‌ها و محافظه‌کاری حسابداری

بازده دارایی‌ها به عنوان یکی از جامع‌ترین معیارهای سودآوری و کارایی عملیاتی، منعکس‌کننده توانایی مدیریت در استفاده بهینه از منابع تحت اختیار است (سینگ و همکاران، ۲۰۲۴). از منظر تئوری نمایندگی، شرکت‌هایی با سودآوری بالا معمولاً با هزینه‌های نمایندگی کمتری مواجه هستند، زیرا جریان‌های نقدی قوی، تضمین طبیعی‌تری برای ایفای تعهدات فراهم می‌آورد و فشار اعتباردهندگان و سهامداران برای نظارت دقیق بر عملکرد مدیریت را کاهش می‌دهد (استویلیکویچ و همکاران، ۲۰۲۴). در چنین شرایطی، مدیران احساس نیاز کمتری به اتخاذ رویه‌های محافظه‌کارانه برای حفظ وجهه یا جلب اعتماد دارند و می‌توانند رویکرد متعادل‌تری در گزارشگری مالی دنبال کنند (سانتوسو، ۲۰۲۵). علاوه بر این، پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که شرکت‌هایی با بازده دارایی بالا، تمایل بیشتری به افشای به موقع اخبار خوب دارند و شناسایی زیان‌ها را به تأخیر نمی‌اندازند، اما در مجموع سطح محافظه‌کاری شرطی در این شرکت‌ها به طور معناداری پایین‌تر است (داگوستا، ۲۰۲۳؛ انگل و برهمیزید، ۲۰۲۳). همچنین، از دیدگاه قراردادهای پاداش، مدیران شرکت‌های سودآور انگیزه بیشتری برای نشان دادن عملکرد واقعی و نه محافظه‌کارانه دارند تا پاداش مبتنی بر سود خود را حداکثر کنند (یحیی، ۲۰۲۶). بنابراین، انتظار می‌رود بازده دارایی‌ها رابطه معکوس با محافظه‌کاری داشته باشد. بر این اساس، فرضیه چهارم پژوهش به صورت زیر تدوین می‌شود:

فرضیه چهارم: بازده دارایی‌ها بر محافظه‌کاری حسابداری تأثیر دارد.

۲-۵. جریان نقد عملیاتی و محافظه‌کاری حسابداری

جریان نقد عملیاتی به عنوان شاخصی عینی و غیرقابل دستکاری از عملکرد واقعی واحد تجاری، در مقایسه با سود تعهدی، از کیفی بالاتری برخوردار است و کمتر تحت تأثیر قضاوت‌های مدیریتی قرار می‌گیرد (پوسپا و همکاران، ۲۰۲۳). از منظر نظری، وجود جریان‌های نقدی عملیاتی قوی و باثبات، وابستگی شرکت به منابع مالی خارجی را کاهش داده و انعطاف‌پذیری مالی را افزایش می‌دهد. بر اساس تئوری سلسله مراتب تأمین مالی، شرکت‌هایی که از جریان‌های

1. Hermannisa & Solikhah
2. Alia & AbuSarees
3. Insani & Achyani
4. Singh et al.
5. Stoiljković et al.
6. Santoso.
7. D'Augusta
8. Barhamzaid
9. Yahaya
10. Puspa et al.

نقدی داخلی قوی برخوردارند، کمتر به استقراض متوسل شده و در نتیجه فشار کمتری از سوی اعتباردهندگان برای رعایت محافظه کاری احساس می کنند (رودریگز^۱، ۲۰۲۳). علاوه بر این، پژوهش های تجربی جدید نشان داده اند که در شرکت هایی با جریان نقد عملیاتی مثبت و پایدار، مدیران تمایل کمتری به شناسایی به موقع زیان های تحقق نیافته دارند، چراکه اطمینان از توانایی تولید نقدینگی، نیاز به احتیاط حسابداری را مرتفع می سازد (وارهاتی و همکاران^۲، ۲۰۲۴). در مقابل، شرکت هایی که با جریان های نقدی ضعیف یا نوسانی مواجه هستند، برای جلب اعتماد بازار و کاهش هزینه های تأمین مالی، ناگزیر به اتخاذ رویه های محافظه کارانه تر می شوند (گارسیا-لارا و پنالوا، ۲۰۲۶). شواهد جدید حاکی از آن است که این رابطه به ویژه در شرکت های با فرصت های رشد بالا و وابستگی به تأمین مالی خارجی، از شدت بیشتری برخوردار است (ایسائو کینا و فامبودی^۳، ۲۰۲۴). بنابراین، انتظار می رود جریان نقد عملیاتی قوی، سطح محافظه کاری را کاهش دهد. بر این اساس، فرضیه پنجم پژوهش به صورت زیر تدوین می شود:

فرضیه پنجم: جریان نقد عملیاتی بر محافظه کاری حسابداری تأثیر دارد (با جهت منفی).

۲،۶. پیشینه پژوهش

جدول (۱): خلاصه پیشینه تحقیقات داخلی

ردیف	محققان (سال)	موضوع کلیدی	متغیرهای اصلی / روش	یافته های کلیدی مرتبط با پژوهش حاضر
۱	میرفخرالدینی و همکاران (۱۴۰۳)	شاخص های مؤثر بر عملکرد مالی در هتل ها	ریسک ورشکستگی، رشد اقتصادی، نقدینگی، بهره وری	نقدینگی (ذخایر نقدی) به عنوان یکی از معیارهای حیاتی برای حفظ وضعیت مالی مطلوب شناسایی شد.
۲	مرادی شهدادی و سلمان زاده (۱۴۰۳)	تأثیر مالکیت نهادی بر اجتناب از مالیات و محافظه کاری	مالکیت نهادی، محافظه کاری حسابداری، اجتناب از مالیات	مالکیت نهادی تأثیر مثبت و معناداری بر محافظه کاری حسابداری دارد.
۳	حائری نسب و همکاران (۱۴۰۳)	محاسبه شاخص شرایط مالی در ایران	تحلیل مؤلفه اصلی، کانال اعتباری، کانال دارایی	کانال اعتباری بیشترین وزن را در شاخص شرایط مالی دارد که نشان دهنده اهمیت حجم اعتبارات (مرتبط با اهرم مالی) است.

1. Rodriguez
2. Warhaeti
3. Isyauqina & Fambudi

ردیف	محققان (سال)	موضوع کلیدی	متغیرهای اصلی / روش	یافته‌های کلیدی مرتبط با پژوهش حاضر
۴	سفار و همکاران (۱۴۰۳)	تعامل ویژگی‌های اطلاعات حسابداری و محافظه‌کاری	نظریه بازی‌ها، کیفیت گزارشگری، محافظه‌کاری	نقاط تعادل نش شامل استراتژی «محافظه‌کاری بالا-کیفیت گزارشگری بالا» است؛ محافظه‌کاری در تعادل با کیفیت اطلاعات قرار می‌گیرد.
۵	میرفخرالدینی و همکاران (۱۴۰۲)	طبقه‌بندی شاخص‌های مالی و اقتصادی در هتلداری	مدل ساختاری- تفسیری، سودآوری، بدهی، نقدینگی، ریسک	متغیرهای بدهی (اهرم مالی) و نقدینگی در سطح دوم (متغیرهای پیوندی) قرار دارند و تغییر در آنها سایر متغیرها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
۶	نقاش اسدی و همکاران (۱۴۰۲)	پیش‌بینی شاخص‌های مالی با رگرسیون و شبکه عصبی	رگرسیون، پرسترون چندلایه، دقت پیش‌بینی	تأثیر مستقیم و اساسی شاخص‌های مالی بر یکدیگر تأیید شد؛ مدل‌ها از دقت بالایی (ضریب همبستگی ≈ 0.99) برخوردار بودند.
۷	آقا کاظم شیرازی و افشارزاده (۱۴۰۲)	نقش شاخص‌های مالی بر بازده حقوق صاحبان سهام	بازده سهام، نسبت‌های سودآوری، داده‌های ترکیبی	رابطه ضعیف و غیرمستمر بین متغیرهای مالی و بازده سهام؛ تأکید بر لحاظ کردن عوامل فراتر از شاخص‌های مالی.
۸	آقابابایی و همکاران (۱۴۰۲)	تأثیر شاخص‌های مالی بر رشد اقتصادی در کشورهای اسلامی	مدل غیرخطی PSTR، اعتبارات داخلی، تولید ناخالص داخلی	شاخص توسعه مالی (اعتبارات داخلی) تأثیر غیرخطی و متفاوتی بر رشد اقتصادی در رژیم‌های مختلف دارد.
۹	پهلوان و حسینی‌راد (۱۴۰۲)	اثر حاکمیت شرکتی و ویژگی‌های شرکت بر محافظه‌کاری	اهرم مالی، سودآوری، رشد فروش، اندازه هیئت مدیره، اندازه شرکت	اهرم مالی، سودآوری و رشد فروش تأثیر مثبت و معنادار بر محافظه‌کاری دارند؛ اما اندازه شرکت تأثیر منفی و معنادار دارد.

جدول (۲): خلاصه پیشینه تحقیقات خارجی

ردیف	محققان (سال)	موضوع کلیدی	متغیرهای اصلی / روش	یافته‌های کلیدی مرتبط با پژوهش حاضر
------	-----------------	-------------	---------------------	--

ردیف	محققان (سال)	موضوع کلیدی	متغیرهای اصلی / روش	یافته‌های کلیدی مرتبط با پژوهش حاضر
۱	لی و ستیجانی‌نسیه (۲۰۲۵)	تأثیر درماندگی مالی و اهرم بر محافظه کاری در بحران	اهرم مالی، درماندگی مالی، سودآوری؛ ۲۰ شرکت تولیدی بورس اندونزی (۲۰۲۰-۲۰۲۳)؛ رگرسیون پانل اثرات ثابت	اهرم مالی تأثیر مثبت معنادار بر محافظه کاری دارد؛ سودآوری تأثیر مستقیم و تعدیلی ندارد
۲	آلاگبه و شیتو (۲۰۲۵)	تأثیر محافظه کاری بر اهرم مالی در شرکت‌های دارویی نیجریه	محافظه کاری، اهرم مالی؛ شرکت‌های دارویی بورس نیجریه (۲۰۱۲-۲۰۲۳)؛ رگرسیون پانل دیتا	همبستگی منفی معنادار بین محافظه کاری و اهرم مالی
۳	آگاروال و همکاران (۲۰۲۵)	مرور جامع ادبیات محافظه کاری حسابداری	مرور نظام‌مند؛ تحلیل کتاب‌سنجی	شناسایی شکاف‌های تحقیقاتی و روندهای نوظهور در حوزه محافظه کاری؛ تأکید بر نیاز به پژوهش در بازارهای نوظهور
۵	آدام و همکاران (۲۰۲۵)	تأثیر انتخاب مدیریت بر محافظه کاری و رشد مالی بانک‌های عربستان	محافظه کاری، رشد مالی، بانک‌ها؛ داده‌های پانل	محافظه کاری حسابداری به عنوان یک استراتژی مدیریتی بر رشد مالی بانک‌ها تأثیر معنادار دارد
۶	عالیه و ابو ساریس (۲۰۲۵)	تأثیر افشای داوطلبانه و محافظه کاری بر کاهش هزینه سرمایه	افشای داوطلبانه، محافظه کاری، هزینه سرمایه؛ بورس فلسطین (۲۰۱۵-۲۰۱۹)	محافظه کاری حسابداری تأثیر منفی و معنادار بر هزینه سرمایه دارد
۷	السلطان و حسینی (۲۰۲۵)	نقش تعدیل‌گر نقدینگی شرکتی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و سیاست تقسیم سود	نقدینگی، کیفیت گزارشگری مالی، سیاست تقسیم سود؛ شرکت‌های عربستان سعودی	نقدینگی نقش تعدیل‌گر مهمی در رابطه بین کیفیت گزارشگری و سیاست تقسیم سود ایفا می‌کند

ردیف	محققان (سال)	موضوع کلیدی	متغیرهای اصلی / روش	یافته های کلیدی مرتبط با پژوهش حاضر
۸	بروهومن و حلمی (۲۰۲۴)	نقش تعدیل گر محافظه کاری حسابداری در مدل های پیش بینی جریان های نقدی آتی	محافظه کاری، پیش بینی جریان نقد، مدل های پیش بینی	محافظه کاری حسابداری نقش تعدیل گر معناداری در دقت پیش بینی جریان های نقدی آتی ایفا می کند
۹	نگوین و فان (۲۰۲۴)	تأثیر ویژگی های مالی بر محافظه کاری در ویتنام	فرصت رشد، بازده دارایی ها ، اهرم مالی، رشد فروش، ۳۷۹ شرکت، روش FGLS	اهرم مالی و بازده دارایی ها تأثیر منفی؛ رشد فروش تأثیر معنادار نداشت
۱۰	بارحمزاید (۲۰۲۳)	نقش مقررات حسابداری بر شناسایی اخبار خوب و محافظه کاری مشروط در چین	مقررات حسابداری ۲۰۰۶ چین، شناسایی اخبار خوب، محافظه کاری مشروط	مقررات حسابداری بر شناسایی نامتقارن اخبار خوب و بد تأثیر گذار است و سطح محافظه کاری را تغییر می دهد

شکاف نظری و نوآوری پژوهش

بررسی نظام مند مبانی نظری و پیشینه های داخلی و خارجی وجود چندین شکاف نظری اساسی را آشکار می سازد. نخست، در سطح بین المللی، نتایج پژوهش ها در مورد جهت تأثیر اهرم مالی بر محافظه کاری به شدت متناقض است. از یک سو، لی و ستیجانی نسبه (۲۰۲۵) در اندونزی تأثیر مثبت اهرم مالی بر محافظه کاری را گزارش کرده اند که با تئوری قراردادهای بدهی همسو است. از سوی دیگر، آلاگبه و شیتو (۲۰۲۵) در نیجریه به همبستگی منفی معنادار بین محافظه کاری و اهرم مالی دست یافته اند. این تناقض نشان می دهد که شرایط بومی هر کشور، ساختار صنعت و سطح توسعه بازار سرمایه می تواند جهت این رابطه را تغییر دهد.

دوم، در سطح داخلی، با وجود تأکید پیشینه ها بر اهمیت نقدینگی و اهرم مالی (میرفخرالدینی و همکاران، ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳)، هیچ مطالعه داخلی به طور همزمان نقش پنج شاخص مالی اصلی (نقدینگی، اهرم مالی، رشد فروش، بازده دارایی ها و جریان نقد عملیاتی) را در یک مدل یکپارچه آزمون نکرده است. همچنین متغیر جریان نقد عملیاتی به عنوان شاخصی عینی و غیر قابل دستکاری، در هیچ یک از پژوهش های داخلی مورد بررسی قرار نگرفته است.

سوم، شکاف نظری عمیق تری در مورد نقش سودآوری وجود دارد. پهلوان و حسینی راد (۱۴۰۲) در ایران تأثیر مثبت سودآوری بر محافظه کاری گزارش کرده اند، در حالی که رحمان و چن (۲۰۲۵) در سطح بین المللی و لی و ستیجانی نسبه (۲۰۲۵) در اندونزی به عدم تأثیر مستقیم یا تأثیر منفی دست یافته اند.

بر این اساس، نوآوری پژوهش حاضر در پنج سطح قابل ترسیم است: (۱) ارائه نخستین مدل یکپارچه در ایران که تأثیر همزمان پنج شاخص مالی کلیدی را بر محافظه کاری حسابداری در یک چارچوب تحلیلی واحد مورد آزمون قرار

می‌دهد؛ (۲) پر کردن خلأ پژوهشی موجود در مورد نقش جریان نقد عملیاتی به عنوان متغیری مستقل و بی‌طرف در تبیین رفتار محافظه‌کارانه مدیریت؛ (۳) آزمون تجربی جهت و شدت تأثیر سودآوری بر محافظه‌کاری در بازار سرمایه ایران به منظور مقایسه با نتایج متناقض پژوهش‌های پیشین در سطح بین‌المللی؛ (۴) استفاده از داده‌های به‌روز شده در بازه زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ (مطابق با آخرین یافته‌های جهانی ۲۰۲۲-۲۰۲۶)؛ و (۵) ارائه شواهد تجربی از اقتصاد ایران به عنوان بازاری نوظهور با ویژگی‌های ساختاری خاص (تحریم‌ها، نوسانات ارزی و تورم بالا) که می‌تواند به غنای ادبیات جهانی محافظه‌کاری بیفزاید و مبنایی برای قضاوت در مورد تعمیم‌پذیری یافته‌های پژوهش‌های پیشین در بازارهای توسعه‌یافته و مشابه فراهم آورد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت، توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی است و با رویکرد قیاسی-استقرایی به آزمون تجربی تأثیر شاخص‌های مالی (شامل نقدینگی، اهرم مالی، رشد فروش، بازده دارایی‌ها و جریان نقد عملیاتی) بر محافظه‌کاری حسابداری می‌پردازد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران است که طی دوره زمانی مورد بررسی (۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱) به‌طور مستمر فعال بوده‌اند. به‌منظور افزایش قابلیت مقایسه و حذف اثرات ساختاری متفاوت، شرکت‌های فعال در صنایع مالی، بانک‌ها، بیمه‌ها و نهادهای واسطه‌گری مالی از نمونه آماری حذف شده‌اند. همچنین شرکت‌هایی که سال مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفند نبوده، در طی دوره مورد بررسی تغییر سال مالی داشته‌اند، یا داده‌های مالی ناقص در دوره بررسی داشته‌اند، از نمونه نهایی کنار گذاشته شده‌اند. در نهایت، نمونه پژوهش شامل ۱۰۸ شرکت است که کلیه شرایط یادشده را دارا بوده و داده‌های آن‌ها به‌صورت سالانه از صورت‌های مالی حسابرسی‌شده و پایگاه‌های معتبر اطلاعاتی بازار سرمایه (نرم‌افزارهای ره‌آورد نوین و تدبیرپرداز) استخراج شده است. حجم نمونه نهایی طی بازه زمانی ۱۳۹۷ لغایت ۱۴۰۱ معادل ۵۴۰ سال-شرکت (۵ سال $\times$ ۱۰۸ شرکت) می‌باشد. به‌منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش، از مدل رگرسیون چندمتغیره مبتنی بر داده‌های تابلویی و روش‌های اقتصادسنجی استاندارد استفاده شده است. ابتدا با استفاده از آزمون F لیمر (چاو)، روش پانل در مقابل روش پول (تلفیقی) تعیین گردید و سپس با به‌کارگیری آزمون هاسمن، مناسب‌ترین روش برآورد شامل اثرات ثابت یا اثرات تصادفی انتخاب شد. پیش‌فرض‌های کلاسیک رگرسیون خطی شامل نرمال بودن متغیر وابسته (آزمون جاک-برا)، مانایی متغیرها (آزمون ریشه واحد هادری)، عدم وجود همخطی (آزمون عامل تورم واریانس‌ها) و استقلال خطاها (آزمون دوربین-واتسون) مورد بررسی و تأیید قرار گرفته‌اند. در نهایت، فرضیه‌های پژوهش با استفاده از آماره t استیودنت مورد آزمون قرار گرفته و جهت تأیید استحکام نتایج، ضریب تعیین (R^2) و آماره F فیشر نیز گزارش شده است. تمامی تجزیه و تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم‌افزار Eviews نسخه ۱۰ انجام پذیرفته است.

۳.۱. نحوه اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش

مدل آزمون فرضیه‌های پژوهش، بر اساس مدل نگوین و فان (۲۰۲۴) و با اعمال تعدیلات متناسب با شرایط بازار سرمایه ایران، به صورت زیر طراحی شده است:

رابطه (۱):

$$CON_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 FI(LIQ + LEV + SG + ROA + CF)_{i,t} + \beta_2 size_{i,t} + \beta_3 prof_{i,t} + \beta_4 grow_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن:

نماد	توضیح
CON _{i,t}	محافظه‌کاری حسابداری شرکت <i>i</i> در سال <i>t</i>
LIQ _{i,t}	نقدینگی (نسبت جاری)
LEV _{i,t}	اهرم مالی
SG _{i,t}	رشد فروش
ROA _{i,t}	بازده دارایی‌ها
CF _{i,t}	جریان نقد عملیاتی
SIZE _{i,t}	اندازه شرکت
PROF _{i,t}	سودآوری شرکت
GROW _{i,t}	رشد شرکت
$\varepsilon_{i,t}, \varepsilon_{i,t}$	جمله خطای مدل

۳،۱،۱. متغیر وابسته: متغیر وابسته: محافظه‌کاری حسابداری (CON)

محافظه‌کاری حسابداری به عنوان تمایل به شناسایی سریع‌تر زیان‌ها (اخبار بد) نسبت به سودها (اخبار خوب) تعریف می‌شود. در این پژوهش، برای اندازه‌گیری محافظه‌کاری از معیار گیولی و هاین (۲۰۰۰) استفاده شده است. این معیار بر اساس اقلام تعهدی عملیاتی منفی، میزان محافظه‌کاری را به صورت زیر محاسبه می‌کند:

رابطه (۲):

$$CON_{i,t} = \frac{(NI_{i,t} + DEPP_{i,t} - CFO_{i,t})}{TA_{i,t-1}} \times (-1)$$

که در آن:

NI_{i,t}: سود خالص شرکت *i* در سال *t*

DEPP_{i,t}: هزینه استهلاک شرکت *i* در سال *t*

CFO_{i,t}: جریان نقد عملیاتی شرکت *i* در سال *t*

TA_{i,t-1}: مجموع دارایی‌های شرکت *i* در ابتدای دوره (سال *t-1*)

ضریب (۱-) به کار رفته در فرمول، باعث می‌شود که مقادیر بالاتر این شاخص، نشان‌دهنده سطح بالاتری از محافظه‌کاری باشد.

۳،۲. متغیرهای مستقل:

۱. ۳،۲. نقدینگی (LIQ)

نقدینگی نشان‌دهنده توانایی شرکت در ایفای تعهدات کوتاه‌مدت با استفاده از دارایی‌های جاری است. در این پژوهش، نقدینگی با استفاده از نسبت جاری اندازه‌گیری می‌شود:

رابطه (۳):

$$LIQ_{i,t} = \frac{CA_{i,t}}{CL_{i,t}}$$

که در آن:

$CA_{i,t}$: مجموع دارایی‌های جاری شرکت i در سال t

$CL_{i,t}$: مجموع بدهی‌های جاری شرکت i در سال t

۲.۳.۲. اهرم مالی (LEV)

اهرم مالی نشان‌دهنده میزان استفاده از بدهی در ساختار سرمایه شرکت است. این متغیر به صورت نسبت کل بدهی‌ها به کل دارایی‌ها محاسبه می‌شود:
رابطه (۴):

$$LEV_{i,t} = \frac{TD_{i,t}}{TA_{i,t}}$$

که در آن:

$TD_{i,t}$: مجموع بدهی‌های شرکت i در سال t

$TA_{i,t}$: مجموع دارایی‌های جاری شرکت i در سال t

۳.۳.۲. رشد فروش (SG)

رشد فروش نشان‌دهنده تغییرات درآمدهای حاصل از فروش شرکت نسبت به سال قبل است و به صورت زیر محاسبه می‌شود:
رابطه (۴):

$$SG_{i,t} = \frac{SALES_{i,t} - SALES_{i,t-1}}{SALES_{i,t-1}}$$

که در آن:

$SALES_{i,t}$: خالص فروش شرکت i در سال t

$SALES_{i,t-1}$: خالص فروش شرکت i در سال $t-1$

۴.۳.۲. بازده دارایی‌ها (ROA)

بازده دارایی‌ها نشان‌دهنده کارایی شرکت در استفاده از دارایی‌های خود برای تولید سود است و به صورت نسبت سود خالص به مجموع دارایی‌ها محاسبه می‌شود:
رابطه (۵):

$$ROA_{i,t} = \frac{NI_{i,t}}{TA_{i,t-1}}$$

که در آن:

$NI_{i,t}$: سود خالص شرکت i در سال t

$TA_{i,t-1}$: مجموع دارایی‌های شرکت i در ابتدای دوره (سال $t-1$)

۵.۳.۲. جریان نقد عملیاتی (CF)

جریان نقد عملیاتی نشان‌دهنده وجوه نقد حاصل از فعالیت‌های اصلی شرکت است. در این پژوهش، این متغیر با تقسیم جریان نقد عملیاتی بر مجموع دارایی‌های ابتدای دوره، هم‌مقیاس می‌شود:

رابطه (۶):

$$CF_{i,t} = \frac{CFO_{i,t}}{TA_{i,t-1}}$$

که در آن:

$CFO_{i,t}$: جریان نقد عملیاتی شرکت i در سال t

$TA_{i,t-1}$: مجموع دارایی‌های شرکت i در سال $t-1$

۳.۳. متغیرهای کنترلی:

اندازه شرکت (Size):

برای کنترل اثر اندازه شرکت بر محافظه‌کاری، از لگاریتم طبیعی فروش سالانه استفاده می‌شود:

رابطه (۷):

$$SIZE_{i,t} = \ln(SALES_{i,t})$$

سودآوری شرکت (PROF):

سودآوری شرکت به عنوان نسبت سود خالص به مجموع دارایی‌ها (مشابه ROA) تعریف می‌شود. با توجه به اینکه ROA به عنوان متغیر مستقل اصلی در مدل حضور دارد، این متغیر کنترلی ممکن است با آن همخطی ایجاد کند. در صورت تشخیص همخطی، از نسبت سود خالص به فروش به عنوان جایگزین استفاده می‌شود:

رابطه (۸):

$$PROF_{i,t} = \frac{NI_{i,t}}{SALES_{i,t}}$$

رشد شرکت (GROW):

رشد شرکت به عنوان نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سهام (Market to Book Ratio) در ابتدای دوره محاسبه می‌شود:

رابطه (۸):

$$GROW_{i,t} = \frac{MV_{i,t-1}}{BV_{i,t-1}}$$

که در آن:

$MV_{i,t-1}$: ارزش بازار شرکت i در ابتدای سال t (قیمت سهام $\times$ تعداد سهام)

$BV_{i,t-1}$: ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام شرکت i در ابتدای سال t

۴. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش

۴.۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

جدول (۴): شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد	میانگین	میان	حد اکثر	حداقل	انحراف معیار
محافظه کاری	CON	۰,۳۶۹۹	۰,۱۹۹۵	۶,۲۵۲۶	۰,۰۰۲۷	۰,۶۱۹۹
نقدینگی	LIQ	۰,۱۰۹۳	۰,۰۸۰۸	۰,۶۰۷۶	۰,۰۰۰۲	۰,۱۰۰۴
اهرم مالی	LEV	۰,۶۱۶۰	۰,۶۰۶۴	۳,۰۱۸۲	۰,۰۴۶۹	۰,۳۴۴۵
رشد فروش	SG	۰,۳۳۸۶	۰,۱۰۹۸	۲,۰۲۵۱	۰,۰۰۰۰	۱,۱۹۴۰
بازده دارایی‌ها	ROA	۰,۱۵۱۷	۰,۱۱۸۵	۰,۶۳۱۱	۰,۰۰۰۶	۰,۱۳۲۹
جریان نقد عملیاتی	CF	۰,۱۲۷۲	۰,۰۹۹۹	۱,۳۱۱۰	۰,۰۰۰۰	۰,۱۱۸۶
اندازه شرکت	SIZE	۱۴,۴۹۶۱	۱۴,۴۴۲۰	۲۰,۱۴۰۶	۱۱,۱۹۷۷	۱,۴۱۱۷
سودآوری	PROF	۰,۲۳۵۴	۰,۲۰۹۶	۰,۸۳۶۹	۰,۰۰۰۰	۰,۱۶۴۹
رشد شرکت	GROW	۱,۴۷۰۵	۰,۲۷۷۶	۰,۳۹۹۳	۰,۰۰۰۰	۲,۳۷۸۰

یافته‌های توصیفی نشان می‌دهد که میانگین محافظه کاری (۰,۳۶۹۹) نسبتاً بالا است و انحراف معیار ۰,۶۱۹۹ بیانگر تنوع قابل توجه در این متغیر در بین شرکت‌های نمونه است. نقدینگی با میانگین ۰,۱۰۹۳ در سطح پایینی قرار دارد که نشان‌دهنده نقدینگی محدود شرکت‌های ایرانی است. اهرم مالی با میانگین ۰,۶۱۶۰ حاکی از وابستگی نسبتاً بالای شرکت‌ها به منابع بدهی است.

۴.۲. آزمون نرمال بودن (جارک-برای):

نتایج آزمون جارک-برای در جدول (۲) نشان می‌دهد که مقدار احتمال برای تمامی متغیرها کمتر از ۰,۰۵ است، بنابراین توزیع همه متغیرها نرمال است.

جدول (۵): آزمون نرمال بودن جارک-برای

متغیرهای پژوهش	نماد	مقدار آزمون جاکوبرا	معناداری
محافظه کاری	CON	۳۷۰۵۹.۳۷	۰.۰۰۰۰۰۰
نقدینگی	LIQ	۳۶۵.۳۷۰۶	۰.۰۰۰۰۰۰
اهرم مالی	LEV	۶۹۹۲.۴۳۲	۰.۰۰۰۰۰۰
رشد فروش	SG	۶۹۷۷۱۴.۴	۰.۰۰۰۰۰۰
بازده دارایی‌ها	ROA	۱۳۹.۲۲۷۵	۰.۰۰۰۰۰۰
جریان نقد عملیاتی	CF	۸۷۶۸.۵۱۹	۰.۰۰۰۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	۸۳.۷۹۶۲۴	۰.۰۰۰۰۰۰
سودآوری	PROF	۱۰۰.۲۹۵۴	۰.۰۰۰۰۰۰
رشد شرکت	GROW	۲۱۸۲۵۶.۸	۰.۰۰۰۰۰۰

۴,۳. آزمون مانایی (پایایی):

به منظور جلوگیری از رگرسیون کاذب، مانایی متغیرها با استفاده از آزمون هادری بررسی شد. نتایج جدول (۳) نشان می‌دهد که سطح معناداری همه متغیرها کمتر از ۰,۰۵ است، بنابراین همه متغیرها در سطح مانا (ایستا) هستند.

جدول (۶): آزمون مانایی هادری

متغیرهای پژوهش	نماد	آماره t	معناداری
محافظه کاری	CON	۱۳,۲۹۵۹	۰,۰۰۰۰
نقدینگی	LIQ	۱۴,۰۴۳۸	۰,۰۰۰۰
اهرم مالی	LEV	۱۹,۱۷۵۳	۰,۰۰۰۰
رشد فروش	SG	۸,۵۳۴۴۵	۰,۰۰۰۰
بازده دارایی‌ها	ROA	۱۶,۸۰۰۱	۰,۰۰۰۰
جریان نقد عملیاتی	CF	۱۴,۰۵۷۹	۰,۰۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	۲۰,۹۳۴۴	۰,۰۰۰۰
سودآوری	PROF	۱۵,۲۳۵۳	۰,۰۰۰۰
رشد شرکت	GROW	۱۰,۴۰۹۶	۰,۰۰۰۰

۴,۴. آزمون همخطی (VIF):

آزمون عامل تورم واریانس برای بررسی همخطی بین متغیرهای مستقل انجام شد. نتایج جدول (۷) نشان می‌دهد که همه مقادیر VIF کمتر از ۱۰ هستند، بنابراین مشکل همخطی در مدل وجود ندارد.

جدول (۷): آزمون همخطی (VIF)

متغیرهای پژوهش	نماد	ضریب	مقدار VIF
محافظه کاری	CON	۵.۴۸E-۰۵	۱.۷۹۵۱۷۹
نقدینگی	LIQ	۰.۰۰۳۷۵۵	۵.۱۹۹۰۴۸
اهرم مالی	LEV	۰.۰۰۰۱۹۸	۶.۱۹۸۷۶۸
رشد فروش	SG	۱.۱۳E-۰۵	۱.۰۹۳۵۶۵
بازده دارایی‌ها	ROA	۰.۰۰۲۵۵۳	۶.۵۲۷۲۳۵
جریان نقد عملیاتی	CF	۰.۰۰۱۵۴۶	۲.۹۴۰۲۶۳
اندازه شرکت	SIZE	۶.۴۴E-۰۷	۸.۵۸۷۸۸۹
سودآوری	PROF	۰.۰۰۰۶۰۵	۳.۱۴۰۶۱۷
رشد شرکت	GROW	۱.۵۲E-۰۸	۱.۰۵۴۷۳۱

۵-۴. انتخاب مدل پانل

آزمون F لیمر (چاو): مقدار F (۴,۱۶۰۰) و سطح معناداری (۰,۰۰۰۰) نشان می‌دهد که مدل پانل بر مدل تلفیقی ترجیح دارد.

آزمون هاسمن: مقدار آماره (۱۳۹,۸۱۵۱) و سطح معناداری (۰,۰۰۰۰) نشان می‌دهد که مدل اثرات ثابت بر مدل اثرات تصادفی ترجیح دارد.

۴-۶. برآورد مدل و آزمون فرضیه‌ها

پس از تأیید پیش‌فرض‌ها، مدل پژوهش با استفاده از روش اثرات ثابت برآورد گردید. نتایج در جدول (۸) ارائه شده است.

جدول (۸): برآورد مدل پژوهش (متغیر وابسته: محافظه کاری)

متغیر وابسته : محافظه کاری					
متغیر	شاخص	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	سطح معنادار
نقدینگی	LIQ	۰.۵۴۶۷۹۰	۰.۳۵۷۳۷۶	۱.۵۳۰۰۱۴	۰.۱۲۶۶
اهرم مالی	LEV	۰.۷۶۴۲۶۵	۰.۰۷۵۲۸۶	۱۰.۱۵۱۴۴	۰.۰۰۰۰
رشد فروش	SG	۰.۰۰۵۷۲۴	۰.۰۱۹۶۵۷	۰.۲۹۱۱۹۶	۰.۷۷۱۰
بازده دارایی‌ها	ROA	۰.۲۱۹۵۰۹	۰.۲۹۵۲۷۴	۰.۷۴۳۴۰۹	۰.۴۵۷۶
جریان نقد عملیاتی	CF	-۰.۴۱۱۰۴۹	۰.۲۲۹۸۷۸	-۱.۷۸۸۱۱۷	۰.۰۷۴۳
اندازه شرکت	SIZE	۰.۰۲۹۵۱۲	۰.۰۱۷۷۴۹	۱.۶۶۲۷۵۵	۰.۰۹۷۰
سودآوری	PROF	-۰.۵۸۳۷۵۶	۰.۱۴۳۳۱۷	-۴.۰۷۳۱۹۲	۰.۰۰۰۱
رشد شرکت	GROW	-۰.۰۰۱۴۱۹	۰.۰۰۰۷۴۱	-۱.۹۱۴۸۲۸	۰.۰۵۶۱
آماره F		۲۱.۹۲۷۷۹		ضریب تعیین	۰.۲۴۸۳۲۵
				ضریب تعیین تعدیل شده	۰.۲۳۷۰۰۰
احتمال آماره F		۰.۰۰۰۰۰۰		مقدار دوربین-واتسون	۱.۹۱۸۴۵۴

در جدول ارائه شده، مدل با اثرات ثابت برآورد شده است. آماره F با مقدار ۲۱,۹۲۷۷۹ نشان‌دهنده کلیت مدل و مناسب بودن آن برای تحلیل است. با توجه به سطح معناداری آماره F که برابر با ۰,۰۰۰۰۰۰ است (کمتر از ۰,۰۵)، این نتیجه نشان می‌دهد که مدل به‌طور کلی معنادار است؛ به این معنا که متغیرهای مستقل به‌صورت جمعی بر متغیر وابسته (محافظه کاری) تأثیر دارند و مدل به درستی برازش شده است. ضریب تعیین (R^2) برابر با ۰,۲۴۸۳۲۵ نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل توانسته‌اند حدود ۲۴,۸۳ درصد از تغییرات متغیر وابسته (محافظه کاری) را توضیح دهند. ضریب تعیین تعدیل شده برابر با ۰,۲۳۷۰۰۰ است که با توجه به تعداد متغیرهای مستقل و اندازه نمونه، تعدیل شده است. این ضریب بیان می‌کند که با در نظر گرفتن پیچیدگی مدل و تعداد متغیرهای مستقل، حدود ۲۳,۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته

توسط این مدل توضیح داده می‌شود. مقدار دوربین-واتسون (۱,۹۱۸۴۵۴) نشان‌دهنده آزمون خودهمبستگی بین خطاهای مدل است. مقداری نزدیک به ۲ (که در این مدل نیز دیده می‌شود) بیان می‌کند که خودهمبستگی در خطاهای مدل وجود ندارد. این نتیجه مثبت است و نشان می‌دهد که مدل مشکلات خودهمبستگی ندارد، که از اعتبار مدل حمایت می‌کند.

پاسخ به فرضیه پژوهش:

تأثیر متغیر نقدینگی بر محافظه‌کاری با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده (۰,۱۲۶۶) تأیید نشده است. این نتیجه بیانگر این است که نقدینگی تأثیر معناداری بر محافظه‌کاری ندارد.

تأثیر متغیر اهرم مالی بر محافظه‌کاری با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده (۰,۰۰۰۰) تأیید شده و با توجه به مثبت بودن آماره t ، این تأثیر مستقیم می‌باشد. اهرم مالی تأثیر معنادار و مثبتی بر محافظه‌کاری دارد.

تأثیر متغیر رشد فروش بر محافظه‌کاری با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده (۰,۷۷۱۰) تأیید نشده است. بنابراین، این متغیر تأثیری بر محافظه‌کاری ندارد.

تأثیر متغیر بازده دارایی‌ها بر محافظه‌کاری با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده (۰,۴۵۷۶) تأیید نشده است. این نتیجه بیان می‌کند که بازده دارایی‌ها تأثیری بر محافظه‌کاری ندارد.

تأثیر متغیر جریان نقد عملیاتی بر محافظه‌کاری با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده (۰,۰۷۴۳) تأیید نشده است. تأثیر متغیر اندازه شرکت بر محافظه‌کاری با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده (۰,۰۹۷۰) تأیید نشده است.

تأثیر متغیر سودآوری بر محافظه‌کاری با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده (۰,۰۰۰۱) تأیید شده و با توجه به منفی بودن آماره t ، این تأثیر معکوس می‌باشد. بنابراین، سودآوری تأثیر منفی و معناداری بر محافظه‌کاری دارد.

تأثیر متغیر رشد شرکت بر محافظه‌کاری با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده (۰,۰۵۶۱) تأیید نشده است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر شاخص‌های مالی بر محافظه‌کاری حسابداری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران بود. از میان پنج شاخص مالی اصلی (نقدینگی، اهرم مالی، رشد فروش، بازده دارایی‌ها و جریان نقد عملیاتی) و سه متغیر کنترلی (اندازه شرکت، سودآوری و رشد شرکت)، یافته‌ها نشان داد که تنها اهرم مالی تأثیر مثبت و معنادار و سودآوری تأثیر منفی و معنادار بر محافظه‌کاری دارند. سایر متغیرها تأثیر معناداری نشان ندادند.

تأیید تأثیر مثبت اهرم مالی بر محافظه‌کاری با تئوری قراردادهای بدهی همسو است؛ شرکت‌های با بدهی بالاتر برای حفظ اعتماد اعتباردهندگان و کاهش هزینه‌های نمایندگی، رویه‌های محافظه‌کارانه‌تری را دنبال می‌کنند (لی و ستیجانی‌نسیه، ۲۰۲۵). این یافته با نتایج پهلوان و حسینی‌راد (۱۴۰۲) در ایران و لی و ستیجانی‌نسیه (۲۰۲۵) در بازار اندونزی همخوانی دارد، اما با یافته آلاگبه و شیتو (۲۰۲۵) در نیجریه مبنی بر همبستگی منفی معنادار بین محافظه‌کاری و اهرم مالی مغایر است. این تناقض می‌تواند ناشی از تفاوت در جهت علیت (تأثیر محافظه‌کاری بر اهرم مالی در مقابل تأثیر اهرم مالی بر محافظه‌کاری)، ساختار مالکیت، سطح توسعه بازار سرمایه یا شرایط خاص اقتصاد هر کشور باشد.

تأثیر منفی سودآوری بر محافظه‌کاری نشان می‌دهد شرکت‌های سودآور به دلیل اطمینان از عملکرد مالی مطلوب و فشار کمتر اعتباردهندگان، نیاز کمتری به گزارشگری محافظه‌کارانه احساس می‌کنند. این یافته با نتایج مطالعات بین‌المللی (رحمان و چن، ۲۰۲۵) و همچنین با یافته لی و ستیجانی‌نسیه (۲۰۲۵) که سودآوری را بدون تأثیر مستقیم بر محافظه‌کاری

گزارش کرده‌اند، تا حدی همسو است، اما با پهلوان و حسینی‌راد (۱۴۰۲) که تأثیر مثبت گزارش کرده‌اند، مغایر است. این تناقض می‌تواند ناشی از تفاوت در دوره زمانی، صنایع مورد بررسی یا روش اندازه‌گیری متغیرها باشد. عدم تأیید نقش نقدینگی، رشد فروش، بازده دارایی‌ها و جریان نقد عملیاتی نشان می‌دهد که در اقتصاد ناپایدار ایران با ویژگی‌هایی همچون تحریم‌ها، نوسانات ارزی و تورم مزمن، شرکت‌ها صرف نظر از وضعیت این شاخص‌ها، رویکرد محافظه‌کارانه را به عنوان یک استراتژی پایدار و مبتنی بر کاهش ریسک‌های ساختاری دنبال می‌کنند. این یافته با پژوهش میرفخرالدینی و همکاران (۱۴۰۳) که بر اهمیت ذخایر نقدی تأکید داشتند، و همچنین با نگوین و فان (۲۰۲۴) که تأثیر معنادار بازده دارایی‌ها و اهرم مالی را گزارش کردند، در تناقض است که نشان‌دهنده تأثیرپذیری متفاوت شرکت‌ها از شرایط بومی اقتصاد ایران نسبت به سایر بازارهای نوظهور مانند ویتنام و اندونزی است. در مجموع، نتایج این پژوهش تأکید می‌کند که در بازارهای نوظهور با سطوح بالای عدم قطعیت اقتصادی، اهرم مالی مهم‌ترین محرک قراردادی محافظه‌کاری و سودآوری مهم‌ترین عامل کاهش‌دهنده آن است، در حالی که سایر شاخص‌های مالی (نقدینگی، رشد فروش، بازده دارایی‌ها و جریان نقد عملیاتی) نقش تعیین‌کننده‌ای در تبیین رفتار محافظه‌کارانه مدیریت ندارند. این یافته‌ها می‌تواند بینش‌های ارزشمندی برای سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابداری در بازارهای نوظهور فراهم آورد.

پیشنهادهای کاربردی مبتنی بر یافته‌های پژوهش

- ۱- پیشنهاد می‌شود سازمان بورس اوراق بهادار تهران سیاست‌های شفاف‌سازی بیشتری را برای شرکت‌ها وضع کند. این اقدام می‌تواند منجر به بهبود تحلیل و تصمیم‌گیری‌های مالی و افزایش دقت پژوهش‌های مشابه شود.
- ۲- تقویت مدیریت نقدینگی شرکت‌ها: شرکت‌ها باید توجه بیشتری به مدیریت نقدینگی خود داشته باشند، زیرا بهبود مدیریت نقدینگی می‌تواند به افزایش انعطاف‌پذیری مالی و کاهش وابستگی به منابع خارجی منجر شود، که می‌تواند به مرور زمان محافظه‌کاری مالی را تحت تأثیر قرار دهد.
- ۳- استفاده از اهرم مالی به عنوان ابزار رشد محافظه‌کاری: مدیران مالی می‌توانند از استراتژی‌های بدهی برای افزایش محافظه‌کاری مالی استفاده کنند. شرکت‌ها باید به تعادل بین بدهی و سودآوری توجه داشته باشند تا ریسک مالی خود را کنترل کنند.
- ۴- شرکت‌ها می‌توانند با بهبود سیستم‌های حسابداری خود و گزارش‌دهی دقیق‌تر مالی، مدیریت محافظه‌کاری را تقویت کنند. این سیستم‌ها باید به نحوی طراحی شوند که به مدیران مالی کمک کنند تا به موقع تصمیمات استراتژیک اتخاذ کنند و از مخاطرات مالی ناشی از کمبود نقدینگی یا افزایش بدهی‌ها جلوگیری کنند.
- ۵- شرکت‌ها باید سیاست‌های مالی محافظه‌کارانه‌ای اتخاذ کنند که در مواقع بحرانی همچون نوسانات بازار و عدم قطعیت‌های اقتصادی، از پایداری مالی آنها حمایت کند. به ویژه، استفاده از اهرم مالی به‌طور کنترل‌شده می‌تواند به بهبود محافظه‌کاری کمک کند.
- ۶- پیشنهاد می‌شود واحدهای آموزش مالی در شرکت‌ها ایجاد شوند تا کارکنان و مدیران مالی با مفاهیم محافظه‌کاری مالی، مدیریت نقدینگی، و استراتژی‌های سودآوری بهتر آشنا شوند. این آموزش‌ها می‌توانند به بهبود تصمیم‌گیری‌های مالی و اتخاذ رویکردهای محافظه‌کارانه کمک کنند.

پیشنهادهای پژوهشی آتی

با توجه به نتایج پژوهش، جهت تکمیل این پژوهش و انجام پژوهشات بیشتر در حوزه‌های مرتبط با این پژوهش پیشنهادها زیر ارائه می‌شود:

۱. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده به‌طور جداگانه تأثیر شاخص‌های مالی بر محافظه‌کاری در صنایع مختلف را بررسی کنند. به‌طور مثال، صنایع پرریسک مانند نفت و گاز ممکن است رفتار مالی متفاوتی نسبت به صنایع کم‌ریسک مانند خدمات مالی داشته باشند. بررسی جزئی‌تر هر صنعت می‌تواند به نتایج دقیق‌تر و کاربردی‌تر منجر شود.
۲. با توجه به اینکه عوامل غیرمالی مانند فرهنگ سازمانی و نگرش مدیران ممکن است بر محافظه‌کاری تأثیر بگذارند، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده این عوامل را نیز در تحلیل‌های خود مد نظر قرار دهند. این رویکرد می‌تواند به شناسایی عوامل مؤثر بر محافظه‌کاری کمک کند که در بررسی‌های مالی به تنهایی مورد توجه قرار نگرفته‌اند.
۳. پیشنهاد می‌شود محققان آینده مدل‌های پیشرفته‌تر و جامع‌تری را برای بررسی تأثیر شاخص‌های مالی بر محافظه‌کاری توسعه دهند. استفاده از مدل‌های پویا و مبتنی بر یادگیری ماشینی می‌تواند نتایج دقیق‌تری ارائه داده و در تصمیم‌گیری‌های مالی شرکت‌ها کاربرد داشته باشد.
- ۴- به دلیل تغییرات سریع اقتصادی در ایران، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی با تمرکز بر تأثیرات بلندمدت شاخص‌های مالی بر محافظه‌کاری انجام شود. این پژوهش‌ها می‌توانند اطلاعات بیشتری درباره پایداری تأثیر شاخص‌های مالی و تغییرات محافظه‌کاری در طول زمان ارائه دهند.
- ۵- پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده به تأثیر سیاست‌های مالی و پولی دولت بر محافظه‌کاری مالی شرکت‌ها در بورس اوراق بهادار تهران بپردازند. شناخت تأثیر این سیاست‌ها بر استراتژی‌های مالی شرکت‌ها می‌تواند به تنظیم بهتر سیاست‌های کلان اقتصادی کمک کند.
- ۶- تحقیق در مورد تغییرات سطح محافظه‌کاری حسابداری در طول زمان و در پاسخ به شرایط اقتصادی و مالی مختلف را می‌توان پیشنهاد نمود.
- ۷- تأثیر متغیرهای کلان اقتصادی مانند نرخ تورم، نرخ بیکاری و نوسانات بازار بر محافظه‌کاری حسابداری و شاخصه‌های مالی را می‌توان بررسی نمود.

منابع فارسی

- میرفخرالدینی، فائزه السادات، ابراهیمی، میلاد و جندقی اردکانی، فرزانه. (۱۴۰۳). شناسایی و تحلیل اهمیت-عملکرد شاخص‌های موثر بر عملکرد مالی در هتل‌های استان یزد. فصلنامه مطالعات مدیریت گردشگری، ۱۹(۶۵)، ۹۹-۱۳۴.
- مرادی شهدادی، خسرو و سلمان زاده، راحله. (۱۴۰۳). تأثیر مالکیت نهادی بر اجتناب از مالیات و محافظه‌کاری حسابداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، نشریه علمی پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالی، دوره: ۵، شماره: ۱.
- حائری نسب، زهرا و سهیلی، کیومرث و فتاحی، شهرام. (۱۴۰۳). محاسبه شاخص شرایط مالی با روش تحلیل مولفه اصلی در ایران، فصلنامه اقتصاد مالی، دوره: ۱۸، شماره: ۶۶.

سفار، یوسف، محمدی نوده، فاضل، رضایی، فرزین، صدرآرا، مهرداد. (۱۴۰۳). کاربرد نظریه بازی ها در تعامل ویژگی های اطلاعات حسابداری و محافظه کاری حسابداری در بورس اوراق بهادار تهران. دانش سرمایه گذاری، ۱۳(۵۱)، ۹۷-۱۱۸.

میرفخرالدینی، فائزه سادات و ابراهیمی، میلاد و جندقی اردکانی، فرزانه. (۱۴۰۲). شناسایی و طبقه بندی شاخص های مالی و اقتصادی موثر بر عملکرد صنعت هتلداری استان یزد (با استفاده از مدل ساختاری-تفسیری)، فصلنامه نظریه های کاربردی اقتصاد، دوره: ۱۰، شماره: ۴.

نقاش اسدی، علی و میرزائی، زهرا و نیکوکار، سپهر (۱۴۰۲). ارائه مدل های پیش بینی از شاخص های مالی با استفاده از رگرسیون و شبکه های عصبی، مجله علوم رایانشی، دوره: ۸، شماره: ۳.

آقا کاظم شیرازی، سمانه و افشارزاده، سارا. (۱۴۰۲). واکاوی نقش شاخص های مالی بر بازده حقوق صاحبان سهام، ششمین کنفرانس بین المللی تحولات نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، تهران.

آقابابایی، هادی و هادی نژاد، منیژه و سید شکری، خشایار. (۱۴۰۲). تاثیر شاخص های مالی بر رشد اقتصادی در کشورهای اسلامی با استفاده از مدل غیرخطی، فصلنامه اقتصاد مالی، دوره: ۱۷، شماره: ۶۵.

پهلوان، نرجس و حسینی راد، سید داوود. (۱۴۰۲). تجزیه و تحلیل اثر حاکمیت شرکتی و ویژگی های شرکت بر محافظه کاری حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دومین کنفرانس ملی تحقیقات کاربردی در علوم مدیریت و حسابداری نوین، قزوین.

منابع خارجی

- Adam, S. H., Alnor, N. H. A., Taha, M. A., Al-Matari, E. M., & Eltahir, I. A. E. (2025). Exploring the implications of the managerial choice of accounting conservatism strategy on the financial growth of Saudi banks. *Journal of Risk and Financial Management*, 18(7), 356.
- Lee, C., & Setijaningsih, H. T. (2025). Accounting Conservatism in Times of Crisis: Examining the Effects of Financial Distress and Leverage on Corporate Financial Reporting. *Economics, Business, Accounting & Society Review*, 4(2), 210-223.
- ALAGBE, E. A., & SHITTU, S. A. (2025). Effect of Accounting Conservatism on Financial Leverage: Evidence from Listed Pharmaceutical Companies in Nigeria. *Journal of Accounting, Finance, and Contemporary Management Research*, 2(1), 134-152.
- Agarwal, B., Dubey, R. K., & Avabruth, S. (2025). Exploring accounting conservatism: a comprehensive review and current landscape. *Journal of Accounting Literature*, 1-31.
- Alia, M. A., & AbuSarees, A. K. (2026). Reducing cost of capital. Do voluntary disclosure and accounting conservatism contribute? *FIIIB Business Review*, 15(1), 101-111.
- Alkhalaileh, A. H. R., Hamid, M. A. B. A., Saidin, S. F. B., & Khan, F. (2024). Accounting conservatism in the face of economic policy uncertainty in GCC countries. *Polish Journal of Management Studies*, 29(2), 23-47.
- Alsultan, A., & Hussainey, K. (2025). The moderating effect of corporate liquidity on the relationship between financial reporting quality and dividend policy: evidence from Saudi Arabia. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 23(6), 2514-2532.

- Barhamzaid, Z. (2023). The role of accounting regulation on good news recognition and conditional conservatism: evidence from China's 2006 accounting regulation. *Accounting Research Journal*, 36(1), 92-105.
- Burrohman, M., & Helmi, S. M. (2024). Forecasting Future Cash Flows: The Moderating Role of Accounting Conservatism in Predictive Models. *E-Jurnal Akuntansi*, 34(12), 3164-3179.
- Cao, H., Cheng, C. A., Li, X. F., & Zhang, J. J. (2026). Creditor rights, conflict of interest among creditors, and borrowers' accounting conservatism: Evidence from anti-recharacterization laws. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 41(2), 732-758.
- Casciello, R., Maffei, M., & Meucci, F. (2025). Bank accounting conservatism and capital management. *Journal of Applied Accounting Research*, 26(3), 708-731.
- D'Augusta, C. (2022). Does accounting conservatism make good news forecasts more credible and bad news forecasts less alarming? *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 37(1), 77-113.
- Darmayanti, N., Africa, L. A., Sari, A. P. A. M. P., & Suhardiyah, M. (2023). The influence of leverage, firm size and financial distress on accounting conservatism. *Journal of Tourism Economics and Policy*, 3(2), 75-83.
- Demerjian, P. (2026). A positive theory of information for debt contracting: Implications for financial reporting. *Journal of Business Finance & Accounting*, 53(2), 816-840.
- Diem, N. N. P. (2025). Accounting conservatism: A literature review. *Journal of Finance-Marketing Research*, 130-142.
- Engel, A. G. S., & Rani, P. (2025). The Effect of Leverage, Liquidity, and Accounting Conservatism on Profit Quality Moderated by Company Size (Empirical Study on Financial Sector Companies in the Sub-Sector of Banks Listed on the Indonesia Stock Exchange for the 2022-2023 Period). *Journal Research of Social Science, Economics & Management*, 5(3).
- Fadilah, A., & Achyani, F. (2025). The Effect of Accounting Conservatism and Cash Flow on Cash Holding with Information Asymmetry as a Moderating Variable. *Majapahit Journal of Islamic Finance and Management*, 5(1), 303-328.
- Ghazalat, A., & AlHallaq, S. (2024). Predicting and assessing bankruptcy risk: the role of accounting conservatism and business strategies. *Journal of Financial Reporting and Accounting*.
- Givoly, D., & Hayn, C. (2000). The changing time-series properties of earnings, cash flows and accruals: Has financial reporting become more conservative? *Journal of accounting and economics*, 29(3), 287-320.
- Hadi Jaaz, A., Abdulhasan Jasim, A., Jafer Baqer, I., Abdullah Abbas, Y., & Hasan Hadi, A. (2025). The Effect of Liquidity Ratio on the Company Financial Performance: Evidence from a Developing Economy. *South Asian Journal of Social Sciences & Humanities*, 6(4).
- Hermannisa, A., & Solikhah, B. (2026). Accounting Conservatism: Growth, Ownership, Distress, and Governance Interaction. *Jurnal Akuntansi*, 30(1), 172-194.
- Huang, W., & Zhang, R. Z. (2024). Real asset liquidity and accounting conservatism: evidence from asset redeployability. *Managerial Finance*, 50(11), 1895-1919.
- Insani, D. N., & Achyani, F. (2024). Effect of Sales Growth, Capital Intensity, and Financial Distress on Accounting Conservatism with Good Corporate Governance as a Moderation Variable.
- Isyauqina, R. N., & Fambudi, N. (2024). Prudence accounting, leverage, and firm value: The perspective signaling theory. *Journal of Management, Accounting, General Finance: An International Economic Issues (Marginal)*, 3 (3). <https://doi.org/10.55047/marginal.v3i3.1312>.
- Kurniawan, C. F., & Mulyani, M. (2023). The existence of liquidity, profitability, and leverage in accounting conservatism. *Jurnal Ekonomi Perusahaan*, 30(1), 60-72.

- Le-Bao, T., Nguyen-The-Hoang, V., Tran-Thanh-Mai, T., & Ho-Thi-My, H. (2025). Accounting Conservatism, CEO Attributes, and Earning Quality: New Insights from Vietnamese Non-Financial Listed Firms. *SAGE Open*, 15(3), 21582440251363004.
- Li, S., van Zijl, T., & Willett, R. (2024). The valuation demand for accounting conservatism: evidence from firm-level climate risk measures. *China Finance Review International*, 14(4), 694-718.
- Maiyo, R., Cheboi, J., & Limo, P. (2025). Accounting Conservatism as a Protective Mechanism: Exploring Its Impact on the Relationship Between Financial Decisions and Likelihood of Financial Distress in Emerging Economies. *SEISENSE Journal of Management*, 8(1), 36.
- Mehrvarz Hasanbarogh, B., Kheradyar, S., & Vatanparast, M. (2024). Book value versus the asset value after revaluation: Performance indicators of companies and the role of conservatism in them. *International Journal of Nonlinear Analysis and Applications*, 15(11), 365-375.
- Nguyen, T. (2023). *The Impacts of Excess Liquidity on Risk-Taking Behaviors in the Wake of EPU and Past Crisis Experiences: Cross-Sectoral Dynamics* (Doctoral dissertation, RMIT University).
- Odhiambo, J. D., Murori, C. K., & Aringo, C. E. (2025). Financial leverage and firm performance: An empirical review and analysis. *East African Finance Journal*, 4(1), 25-35.
- Phuong Hong, N. T., & Tra My, P. T. (2024). Effects of financial characteristics on accounting conservatism of listed companies in Vietnam stock exchange. *Cogent Business & Management*, 11(1), 2289199.
- Phuong Hong, N. T., & Tra My, P. T. (2024). Effects of financial characteristics on accounting conservatism of listed companies in Vietnam stock exchange. *Cogent Business & Management*, 11(1), 2289199.
- Pujiastuti, H. (2024). Accounting Conservatism, Intellectual Capital, Capital Structure in The Financial Performance of Consumer Good Companies. *Journal of Application Business & Management/Jurnal Aplikasi Bisnis dan Manajemen*, 10(2).
- Puspa, D. F., Nazaruddin, I., Minovia, A. F., & Minovia, A. F. (2023). Relevance of earnings value, book value, and operating cash flow in manufacturing companies in Indonesia. *Journal of Accounting and Investment*, 24(1), 120-136.
- Retstianingtyas, M., & Primasatya, R. D. (2025). The Philosophy of Accounting Conservatism: Pillars of Transparency and Corporate Responsibility. *Assets: Jurnal Ilmiah Ilmu Akuntansi, Keuangan dan Pajak*, 9(2), 177-185.
- Rodriguez, M. (2024). Trade-off and Pecking order theories in corporate financing: insights from Argentina. *Journal of Business and Economic Options*, 7(4), 23-32.
- Salehi, M., Ghasemi Sarnish, T., & Rababah, A. (2025). The relationship between financial statement comparability and accounting conditional and unconditional conservatism. *Asian Journal of Accounting Research*, 10(3), 222-241.
- Santoso, A. (2025). Blockholder, Accounting Conservatism, Free Cash Flow, and The Cost of Capital: What do We Know? *Indonesian Journal of Economics, Social, and Humanities*, 7(1), 51-64.
- Singh, R., Gupta, C. P., & Chaudhary, P. (2024). Defining Return on Assets (ROA) in empirical corporate finance research: a critical review. *Empirical Economics Letters*.
- Stoiljković, A., Tomić, S., Leković, B., Uzelac, O., & Ćurčić, N. V. (2024). The impact of capital structure on the performance of Serbian manufacturing companies: Application of agency cost theory. *Sustainability*, 16(2), 869.
- Sumaiyya, P., Rahmah, S., & Safitri, W. (2026). Financial ratio analysis in assessing the performance of company profitability and liquidity at PT. Pertamina Geothermal Energy Tbk period 2022-2023. *Multidisciplinary Indonesian Center Journal (MICJO)*, 3(1), 1935-1943.

- Talawa, M., & Badwan, N. (2024). Impact of accounting conservatism and corporate governance on stock price breakdown in firms listed on the Palestine Stock Exchange. *Asian Journal of Accounting Research*, 9(3), 229-256.
- Vuković, B., Peštović, K., Mirović, V., Jakšić, D., & Milutinović, S. (2022). The analysis of company growth determinants based on financial statements of the European companies. *Sustainability*, 14(2), 770.
- Warhaeti, H., Rahmawati, T., & Purnama, D. (2024). Prudence accounting: the role of financial distress, free cash flow, and capital intensity in accounting decisions. *Jurnal Akuntansi dan Auditing*, 21(2), 218-233.
- Yahaya, O. A. (2026). Board oversight as a moderator of the effect of executive compensation on risk-taking behaviour of listed firms in Nigeria. *Journal of Corporate Governance and Risk*, 30(3), 71-99.
- Zhao, L., Mollica, V., Shen, Y., & Liang, Q. (2024). Liquidity, informational efficiency and firm default risk: a systematic literature review. *Journal of Accounting Literature*, 46(3), 321-342.